

Kysymyksiä ja vastauksia

Mistä SEPA:ssa on kyse?

SEPA on lyhenne sanoista Single Euro Payments Area, yhtenäinen euromaksualue. Alueeseen kuuluvat kaikki 27 EU-maata sekä Islanti, Liechtenstein, Monaco, Norja ja Sveitsi.

SEPA-hankkeen tarkoituksena on selkiyttää ja yhtenäistää maksutapahtumien hoitoa sekä maksuliikkeen toimivuutta kaikissa mukana olevissa eurooppalaisissa maissa. Maksaminen SEPA-alueella ei jatkossa eroa maksamisesta kotimaassa, vaan maksut kulkevat samoin ehdoin, samalla standardilla ja samalla hinnalla kuin kotimaassakin.

SEPA on merkittävä tekninen muutos Euroopan maksuliikejärjestelmissä, sillä sen piiriin lukeutuu yli 300 miljoonaa kuluttajaa, noin 15 miljoonaa yritystä, 8000 pankkia, julkisyhteisöjä, clearing-yhteisöjä ja ohjelmistotoimittajia. SEPA tuo hyötyjä, mutta myös järjestelmäkustannuksia yrityksille ja pankeille.

Mikä muuttuu?

Yritysasiakkaiden osalta keskeisimmät muutokset koskettavat taloushallinnon järjestelmiä: ohjelmista on oltava käytössä SEPA-kelpoiset versiot, yhteystapa pankkiin pitää tarkistaa ja maksupäätteet päivittää. Tämän lisäksi yritysten on jo heinäkuun 2010 alusta alkaen pitänyt lisätä laskuihinsa kansainväliset IBAN (International Bank Account Number)-muotoiset tilinumerot ja BIC (Bank Identifier Code)-koodi.

FK|Finanssialan Keskusliitto
FC|Finansbranschens Centralförbund
Federation of Finnish Financial Services

Henkilöasiakkaiden osalta olennaisimmat muutokset koskevat maksukortteja ja tilisiirtoja. Korttien osalta näkyvin muutos on se, että vanhat pankkikortit korvataan uusilla sirukorteilla ja maksun varmistus tapahtuu PIN-koodia käyttäen. Tilisiirtojen osalta muutokset näkyvät samoin kuin yrityspuolella – vanhat tilinumerot korvautuvat IBAN-muotoisilla tilinumeroilla.

SEPA:n myötä myös suoraveloitussjärjestelmä kokee muutoksia, sillä nykymuotoinen kotimainen suoraveloitus loppuu tämänhetkisen tiedon mukaan alkuvuonna 2014. Suomessa

pankit pyrkivätkin ohjaamaan verkkopankkia käyttävät asiakkaansa käyttämään e-laskua suoraveloituksen sijaan. Lisäksi tarjolla on kotimaan rajat ylittävään laskutukseen sopiva SEPA-suoraveloitus.

SUORAVELOITUS JA E-LASKU

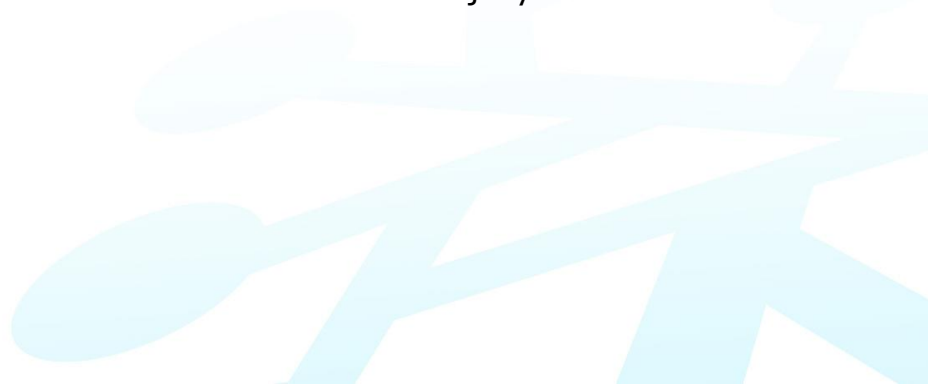
Milloin suomalainen suoraveloitus loppuu?

Suomalaisen suoraveloituksen päättymisajankohtaa ei ole vielä päätetty. Tämän hetken näkemyksen mukaan kotimainen suoraveloitus päättyy alkuvuonna 2014. Yritykset aloittavat siirtymisen korvaaviin palveluihin jo hyvissä ajoin ennen tätä ja luopunevat asteittain kansallisen suoraveloituksen tarjoamisesta. Yritykset tiedottavat omista aikatauluistaan.

Marraskuusta 2010 alkaen pankit ovat voineet tehdä SEPA-suoraveloituksia niiden asiakkaiden tileiltä, jotka ovat antaneet laskuttajalle valtakirjan. Suomalaisia SEPA-suoraveloitusta käyttäviä laskuttajia on erittäin vähän.

Miten pankit korvaavat suomalaisen suoraveloituksen?

Verkkopankkiasiakkaiden vaihtoehto tulee olemaan e-lasku. E-laskun automaattisen maksamisen toiminto mahdollistaa vastaavat palvelut kuin suomalainen suoraveloitus. Lisäksi e-laskussa on jo nyt lisäominaisuuksia, jotka tekevät siitä suomalaista suoraveloitusta monipuolisemman - asiakas voi esimerkiksi halutessaan maksaa automaattisessa maksamisessa olevan laskun heti sen saavuttua. Vaihtoehto kotimaan rajat ylittävään maksamiseen on SEPA-suoraveloitus.

Mitä tarjotaan suoraveloituksen tilalle ei-verkkopankkiasiakkaille ja milloin?

Asiakkaille, jotka eivät käytä verkkopankkia, tullaan tarjoamaan suoramaksua. Asiakkaan kannalta palvelu vastaa täysin suomalaista suoraveloitusta. Suomalaiset suoraveloitukset pyritään muuntamaan automaattisesti uuteen palveluun. Palvelun käyttäjien ei tarvitse olla verkkopankin käyttäjiä eikä kuluttaja-asiakkaan tarvitse tehdä mitään palvelun käyttöönottamiseksi.

Pankit ja laskuttajat tiedottavat suoraveloitusasiakkaitaan milloin ja miten palvelu otetaan käyttöön.

Miksi kansallista suoraveloitusta ei korvata SEPA-suoraveloituksella?

Yksi vaihtoehto kansallisen suoraveloituksen korvaajaksi on SEPA-suoraveloitus. Tätä vaihtoehtoa suomalaispankit eivät suosittele, koska palveluun liittyy tiettyjä haasteita:

- Valtakirja annetaan suoraan laskuttajalle, ei pankille kuten nykyisessä suoraveloituksessa. Tämä tarkoittaa, että laskuttaja ei voi tarkistaa maksajan tilinumeron oikeellisuutta
- Myös valtakirjan antajan tunnistaminen on laskuttajan vastuulla
- Henkilöasiakkaat pelkäävät veloittamisen olevan liian helppoa laskuttajille, mikä voi johtaa aiheettomiin suoraveloituksiin.
- Laskuttajien huolena on maksun peruuttamisen helppous, jos asiakas ei halukaan maksaa veloitettavaa maksua.
- Laskuttajat eivät ole kiinnostuneita rakentamaan rinnakkaista järjestelmää toimivan e-laskun rinnalle.

Miksi kannattaa siirtyä käyttämään e-laskuajo nyt?

E-lasku tarjoaa Suoramaksuun verrattuna useita etuja, joista tärkeimmät ovat:

- Eri laskuttajille voi määritellä itselleen sopivia automaattisia toimintoja (esim. maksetaan puhelinlaskut automaattisesti, jos ne ovat alle 30 €).
- Maksutiliä voi muuttaa verkkopankissa
- Laskun summaa ja eräpäivää voi muuttaa
- E-lasku on ympäristöystävällinen
 - Laskut arkistoituvat verkkopankkiin

FK|Finanssialan Keskusliitto
FC|Finansbranschens Centralförbund
Federation of Finnish Financial Services

Tarjoavatko kaikki suoraveloitusta käyttävät laskuttajat myös e-laskua?

E-lasku yleistyy nopeasti, mutta kaikki laskuttajat eivät vielä sitä tarjoa. Laskuttajalta saa tietoa, milloin se aikoo aloittaa e-laskumahdollisuuden tarjoamisen asiakkailleen. E-laskua tarjoavat yritykset löytyvät pääsääntöisesti myös pankkien verkkopankeista tai verkkosivuilta.

En halua ottaa e-laskua käyttöön, miten toimin kun suoraveloitus loppuu?

Verkkopankkiasiakkaalle e-laskun toinen vaihtoehto on paperilasku. Ei-verkkopankkiasiakkaalle vaihtoehdot ovat uusi suoraveloituksen korvaava palvelu suoramaksu, joka vastaa nykyistä suoraveloitusta, tai paperilasku. Laskuttajat ja pankit tiedottavat tarkemmin maksupalvelujen käyttöönotosta.

Voiko SEPA-suoraveloituksen ottaa käyttöön ilman suurempia toimenpiteitä?

Henkilöasiakas voi ottaa käyttöön SEPA-suoraveloituksen, jos laskuttaja tarjoaa tätä mahdollisuutta. Palvelun ehtoihin kannattaa tutustua huolellisesti, sillä palvelupoikkeaa totutusta kansallisesta suoraveloituksesta.

Voiko SEPA-suoraveloituksen estää omalta tililtä?

Kyllä. Maksaja voi sopia pankkinsa kanssa, ettei hänen tililtään saa veloittaa SEPA-suoraveloituksia.

TILINUMEROMUUTOS

Mistä asiakas saa tietoonsa IBAN-tilinumerot?

Henkilöasiakkaat löytävät omat IBAN-tilinumeronsa tiliotteelta tai verkkopankista. Laskuja maksaessaan henkilöasiakas löytää saajan IBAN-tilinumeron laskulta kuten nykyisinkin.

Yritykset saavat IBAN-tilinumerot laskuilta tai kysymällä suoraan asiakkaalta /palkansaajilta. Osa pankeista tarjoaa myös muuntopalvelua, mikäli esim. yrityksellä on paljon muunnettavia tilitietoja. Parhaiten asian saa selville ottamalla yhteyttä omaan pankkiin

Yksittäisten tilinumeroiden muunnon voi tehdä myös pankkien kotisivuilla olevien IBAN -laskureiden avulla.

FK|Finanssialan Keskusliitto
FC|Finansbranschens Centralförbund
Federation of Finnish Financial Services

Jos verkkopankissa on kuukausittain toistuva maksu ja tilinumeroa ei päivitetä IBAN-tilinumeroksi, mitä maksulle tapahtuu?

Toistuvien maksujen osalta ratkaisut ovat pankkikohtaisia. Pankit ovat pääsääntöisesti jo tehneet muunnon automaattisesti. Asia selviää parhaiten ottamalla yhteyttä omaan pankkiinsa.

SEPA-AIKATAULUT

Mitä jos yritys ei ehdi saada päivityksiä yms. valmiiksi lokakuun 2011 loppuun mennessä?

Niiden yritysten kannalta, jotka ovat havahtuneet SEPA-vaatimukseen vasta nyt, on hyvä asia, että useimmilla Suomessa toimivilla pankeilla, pankkiyhteysohjelmistojen toimittajilla ja maksuliikeoperaattoreilla on tarjolla ratkaisuja, joiden avulla yritykset voivat varmistaa maksuliikkeensä jatkuvuuden. Maksamisen siirtäminen esim. verkkopankkiin voi kuitenkin heikentää yrityksen taloushallinnon tehokkuutta.

Tyypillisin esimerkki tällaisista palveluista ovat väliaikaiset muuntopalvelut, jotka mahdollistavat SEPA-kelpoisen maksuliikeaineiston lähettämisen ja vastaanottamisen ilman suuria järjestelmämuutoksia. Lisätietoja näistä palveluista antavat yrittäjille ohjelmistotoimittajat.

Tuliko siirtymäaikaan 31.12.2010 muutosta, kun kaikki ohjelmistotalot eivät olleet vielä valmiita ja pankkien valmiudessa oli eroja?

Varsinainen SEPA-siirtymäaika päättyi 31.12.2010 ja aikatauluun ei tullut muutosta.

Suomen kansallisen SEPA-siirtymäsuunnitelman mukaisesti Suomessa toimivat pankit ovat siirtyneet käyttämään kansainvälistä standardia pankkien välillä ja tarjoavat uutta sanomastandardia myös yritysasiakkaiden ja pankin väliseen maksujen välitykseen. Uuteen ISO 20022 XML-pohjaiseen tilisiirtostandardiin siirryttiin 31.12.2010, jolloin nykyiset suomalaiset aineistomuodot lakkasivat olemasta standardeja.

Pankit ottavat kuitenkin pääsääntöisesti vastaan vanhoja maksuaineistomuotoja (LM02, LM03, LMP, TS, LUM) erityispalveluna 31.10.2011 saakka.

FK|Finanssialan Keskusliitto
FC|Finansbranschens Centralförbund
Federation of Finnish Financial Services

Muuttuvatko erityispalvelujen hinnoittelut ja aineistojen käsittelyajat?

Pankit ovat halutessaan voineet veloittaa näistä erityispalveluista eri hintoja kuin SEPA-maksuaineistoista. Lisätietoja kannattaa kysyä omalta pankilta.

Erityispalveluina tarjottavien maksuaineistojen käsittelyajat pysyvät ennallaan.

Jos asiakas lähettää kansallista maksuaineistoa 31.10.2011 jälkeen, mitä maksuaineistolle tapahtuu?

Vanhan standardin (LM02, LM03, LMP, TS, LUM) mukaiset maksuaineistot, joita alkuvuonna 2011 on voinut lähettää erityispalveluna, hylätään 31.10.2011 jälkeen. Tieto hylkäämisestä näkyy maksuaineiston palautteella.

Mistä asiakas saa lisätietoja ottaessaan käyttöön uutta SEPA-palvelua?

Yrityksen ohjelmistotoimittajalta, pankkien konttoreista, yrityksen/henkilökohtaiselta pankkiyhteyshenkilöltä, pankkien neuvonta- ja palvelupuhelimista.

Henkilöasiakas saa tietoa omalta pankiltaan.

Miten yritys voi hoitaa maksuja, jos sen reskontra- ja pankkiyhteysohjelmiin ei ole tehty SEPA-päivityksiä?

Yritys voi maksaa yksittäisiä maksuja verkkopankissa tai konttorissa.

Ovatko SEPA-maksuihin liittyvät palvelut kaikissa pankeissa asiakkaan kannalta samanlaiset?

Pääsääntöisesti palveluiden vaatimukset ovat samat, mutta tekniset ratkaisut saattavat vaihdella hieman pankeittain.

Yritysten kannattaa pyytää omalta pankiltaan/omilta pankeiltaan palvelukuvaukset, jotka pääsääntöisesti löytyvät myös pankkien verkkosivuilta.